

УДК 687.17:7.05:391

ГОТИКА ТА ДЕКАДЕНС ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ. ТВІР «ДРАКУЛА» ЯК ТВОРЧЕ ДЖЕРЕЛО ДЛЯ РОЗРОБКИ СУЧАСНИХ КОЛЕКЦІЙ ОДЯГУ

ЯЦЕНКО Марина, ЗУБКОВА Людмила, ПІДДУБНА Анна
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
yacenko.mv@knutd.edu.ua, piddubnaanna83@gmail.com

У роботі проаналізовано готику та декадентський рух початку XX століття, їхній естетичний та культурний вплив на формування сучасних модних тенденцій. Особливу увагу приділено твору Брема Стокера «Дракула» як джерелу художніх образів і мотивів для створення авторської колекції одягу.

Ключові слова: готика, декадентс, колекція одягу, стиль, мистецький вплив.

ВСТУП

Готика та декадентський рух початку XX століття є значущими культурними феноменами, що вплинули на розвиток європейського мистецтва, літератури й моди. Їх характерні риси – драматизм, символізм, культ краси, тяжіння до темних емоцій та містики – продовжують надихати сучасних дизайнерів [1, 2, 3]. Естетика готики і декаденту є частиною філософії fin de siècle, яка характеризувалася відходом від класичних ідеалів, підкресленням індивідуалізму та культом штучної, часто хворобливої, витонченої краси. Сучасна модна індустрія постійно звертається до цих стилів, переосмислюючи їх у формах неоготики, кіберготики та елегантного драматизму, що доводить їхню стійку актуальність. Особливої уваги заслуговує роман Брема Стокера «Дракула», який став одним із найбільш впізнаваних у світовому культурному просторі. Образ вампіра, атмосфера старовинних замків, поєднання страху й елегантності сформували унікальний візуальний код, який використовується у моді й сьогодні.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є дослідження естетичних особливостей готики та декаденту, визначення їх актуальності у сучасній моді, а також обґрунтування можливостей застосування мотивів роману «Дракула» під час створення колекції сучасного дизайнерського одягу. Для досягнення поставленої мети було визначено такі завдання: провести мистецтвознавчий аналіз ключових візуальних символів готики та декаденту в літературних та мистецьких джерелах; дослідити трансформацію образу вампіра у масовій культурі та його вплив на формування модного силуету; визначити провідну колористику,

матеріали та декоративні прийоми, релевантні для готично-декадентської естетики; на основі отриманих висновків розробити ескізний проєкт авторської колекції одягу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Проведене дослідження готики та декадентського руху початку ХХ століття дало змогу визначити ключові художні та естетичні ознаки, які актуальні для сучасного дизайну одягу [1,2]. Аналіз літературних, мистецьких і модних джерел показав, що готична естетика базується на поєднанні драматизму, символізму, контрастів і витончених декоративних елементів. Декадентський рух, у свою чергу, сформував образ «втомленої краси», внутрішньої напруженості, емоційної глибини та тяжіння до темних, фатальних мотивів. Готична естетика, що тяжіє до вертикалі, витонченості й складних декоративних елементів (як у архітектурі соборів), знаходить своє ідеальне доповнення у декадентському культі емоційної напруги та символізму.

Одним із ключових образотворчих джерел колекції став роман Брема Стокера «Дракула», який синтезує містичність, еротику, таємничість і психологічний підтекст. Вибір цього твору як основи є обґрунтованим, оскільки він ідеально поєднує романтичну готичну атмосферу (старі замки, туман) з декадентською фіксацією на прихованих бажаннях, смерті та фатальній пристрасті. У результаті дослідження було виявлено, що образ вампіра в масовій культурі визначає сучасне сприйняття готики та впливає на формування силуетів, матеріалів, фактур і декоративних прийомів у моді.

У ході опрацювання стилістичних ознак було визначено, що сучасна готика тяжіє до видовжених силуетів, деформації класичних форм, асиметрії та багатошаровості. Конструктивні рішення у розробленій колекції фокусуються на акценті талії за допомогою корсетних елементів або імітації їхніх ліній, створюючи драматичний контраст між жорстким, графічним верхом і легким, хвилюподібним низом. Це дозволило створити композиційно виважені образи з домінуванням вертикалі, що підсилює ефект загадовості та витягнутої пластики.

Проведений аналіз також показав, що колористика чорного, сірого та червоного є найбільш релевантною для відтворення готично-декадентської естетики. Темна гама не лише передає настрій, а й створює можливості для гри з прозорістю, блиском та фактурністю матеріалів. Червоний колір, зокрема, виконує роль символу крові, пристрасті та фатальності, що є ключовим для ідейного наповнення, взятого з роману «Дракула».

Таким чином, результати дослідження підтвердили, що готика та декадентс залишаються актуальними естетичними джерелами для сучасної моди, це можна побачити у дизайнах відомих світових брендів [4] (рис.1, а, б). Сучасні дизайнери активно переосмислюють ці стилістичні риси, інтегруючи їх у нові силуети та матеріальні рішення. Така тенденція свідчить про сталість готично-декадентського естетичного коду та його здатність адаптуватися до вимог сучасного модного простору.

Рис.1. Моделі відомих, сучасних брендів на тему «Готика. Декадентс»:
а – Ann Demeulemeester Fall 2025 Ready-to-Wear Collection;
б – Alexander McQueen Fall 2025 Ready to-Wear Collection

Одержані стилістичні та художні висновки були інтегровані в авторську колекцію, яка демонструє гармонійне поєднання історичних мотивів, літературних образів і сучасних дизайнерських підходів (рис. 2). Створені моделі відтворюють атмосферу темної романтики, драматичної пластики та внутрішньої емоційної напруги, притаманної твору «Дракула» і декадентському світогляду загалом. Колористика колекції побудована на чорному, сірому та темно-червоному відтінках, що посилюють атмосферу готики. Декоративні елементи – драпірування, зав'язки та квіткові мотиви – формують емоційний та символічний характер образів, пов'язаний із естетикою декаденсу та мотивами обраного роману.

Рис.2. Ескізи вечірнього/сценічного блоку розробленої колекції

Композиційне формування колекції побудоване на принципах контрасту, вертикальної домінанти та гармонійного поєднання щільних і напівпрозорих

матеріалів. Було здійснено підбір матеріалів, найбільш релевантних до готично-декадентської тематики: оксамит, екошкіра, органза, мереживо з великим квітковим мотивом та прозорі сітчасті тканини. Їх поєднання формує характерний для цього стилю контраст між щільністю та легкістю, що підсилює художню виразність моделей. Основу становлять видовжені силуети з акцентом на талії, асиметричні лінії та багатошарові конструкції, що створюють динамічний і драматичний образ. Поєднання графічних контурів, прозорих вставок і фактурних матеріалів створює цілісну композицію, яка акцентує готичний характер колекції і передає атмосферу декадентської естетики.

ВИСНОВКИ

Готика і декаденс є сильним естетичним фундаментом для сучасних дизайнерських експериментів.

Використання твору Брема Стокера «Дракула» як джерела натхнення розширює можливості художньої інтерпретації, дозволяє розробити колекцію, що поєднує драматизм, емоційність та витончену символіку. Практичне значення цієї роботи полягає в тому, що створена колекція демонструє здатність поєднувати складні історичні мотиви та літературний образ у сучасному дизайнерському продукті. Це є важливим внеском у розуміння того, як культурна спадщина може слугувати основою для створення концептуальних, а також prêt-à-porter колекцій у сучасному модному просторі. Отримані результати можуть бути застосовані під час створення концептуальних і prêt-à-porter колекцій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Gothic Fashion History Roots. Midnight Hour. URL: <https://www.midnighthour.com/blogs/blog/gothic-fashion-history-roots>.
2. Caractéristiques et tendances de la mode gothique. Antre Gothique. URL: <https://antregothique.com/en/blogs/news/caracteristiques-et-tendances-de-la-mode-gothique>.
3. Between Cyber and Classic Gothic Fashion in the Digital Age. Castle Gothic. URL: <https://castle-gothic.com/blogs/fashion-gothic/between-cyber-and-classic-gothic-fashion-in-the-digital-age>.
4. Lee, L. CR Reviews: McQueen Fall/Winter 2025. URL: <https://crfashionbook.com/mcqueen-fall-winter-2025/>.

YATSENKO M., ZUBKOVA L., PIDUBNA A.

GOTHIC AND DECADENCE OF THE EARLY XX CENTURY. THE WORK «DRACULA» AS A CREATIVE SOURCE FOR THE DEVELOPMENT OF MODERN CLOTHING COLLECTIONS

The paper analyzes the Gothic and Decadent movements of the early 20th century and their aesthetic and cultural influence on the formation of contemporary fashion trends. Special attention is paid to Bram Stoker's novel «Dracula» as a source of artistic images and motifs for the creation of an author's clothing collection.

Key words: *Gothic, decadence, fashion collection, style, artistic influences.*